

INGE KROKANN (1893-1962)

Inge Krokann vokste opp i Oppdal, og dialekten derfra skulle bli et meget viktig element i forfatterskapet hans. Han tok lærerskoleeksamen i Volda, og der ble han nasjonalt bevisst, framsto som ihuga målmann og ble påvirket av folkehøyskoletanken og Christopher Bruun. Sine første litterære forsøk gjorde han på normal-nynorsk. Men da han debuterte, var det med et språk som tilsvarte det emnet han hadde valgt seg: å fortelle om en bygd, en slekt og et land på overgangen mellom hedendom og kristendom, skildret gjennom høvding-ætta på Lo. Dette mente Krokann måtte gjøres på den måten at et alderdommelig Oppdals-mål ble benyttet som talespråk. Noen genistrek var dette ikke om tanken var å skaffe seg lesere, men det store firebindsverket ("I Dovre-sno", "Gjennom fonna", "På linfeksing" og "Under himmelteiknet") fikk strålende mottakelse av kritikken. Slektskapet med Olav Aukrust var tydelig, og en litterær karakteristikk lyder: "Ikke mange i norsk litteratur, om noen, kan måle seg med Krokann som tolker av mennesker som lever med myter". Det er ikke enkelt å lese Krokanns hovedverk, men det øvrige han skrev er på et vanlig nynorsk som ikke vil by på vanskeligheter.

Som objekt for samlere byr ikke Inge Krokann på noen utfordringer. Bøkene hans er hverken sjeldnere eller mer alminnelige enn andres fra tiden før og etter annen verdenskrig, men vareomslagene er for Krokanns, som for de fleste andres vedkommende, et problem. De forekommer praktisk talt aldri og betinger et solid påslag i priser som ellers vil være beskjedne, det er snakk om bare 7-800 kroner for pene eksemplarer i originalbind.

I forbindelse med 100-års dagen for Krokanns fødsel utga Dølaringen Boklag i 1993 "Augo ser så mangt. Av og om Inge Krokann", redigert av Ragna Myrstad og Ingeborg Donali, som blant annet inneholder en fullstendig Krokann-bibliografi og en rekke tidligere utrykte og mindre kjente tekster av Krokann.

INGE KROKANNS FØRSTEUTGAVER:

- 1929: I Dovre-sno. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet. Sjirtingryggbind.
- 1931: Gjennom fonna. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet, usignert. Sjirtingryggbind.
- 1933: Olav Aukrust. Norske Folkeskrifter nr 79. Noregs ungdomslag og Studentmållaget i Oslo.
Innbinding: Omslag med samme utstyr som de øvrige heftene i samme serie.
- 1934: På linfeksing. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet. Sjirtingryggbind.
- 1936: Blodrøter. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet, signert ax. Helsingryggbind.
- 1941: Under himmelteiknet. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet. Sjirtingryggbind.
- 1943: Werenskiold, Dagfin: Ni trerelieff med fargar. Dikt av Inge Krokann. Dreyer.
Innbinding: Omslag, med et relieff av Werenskiold.
- 1947: Dikt. Gyldendal
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1947: Sullam lull. Sullar og songar for små og store born. Med teikningar av Ørnulf Ranheimsæter. Cappelen.
Innbinding: Omslag, tegnet av Ranheimsæter.*
- 1949: Ut av skuggen. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Johnny Halvorsen. Sjirtingryggbind.

- 1951: Oppdal – Bøgda mi. Johan Grundt Tanum.
Innbinding: Omslag, tegnet av Bjarne Rise.
Utenom det ordinære opplaget er det også trykt 40 nummererte eksemplarer for forlagets venner.
- 1952: Gravlagt av lynet. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Bjarne Rise. Sjirtingryggbind.
- 1959: Hammarslaga. Roman. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, tegnet av Hans Normann Dahl. Sjirtingryggbind.